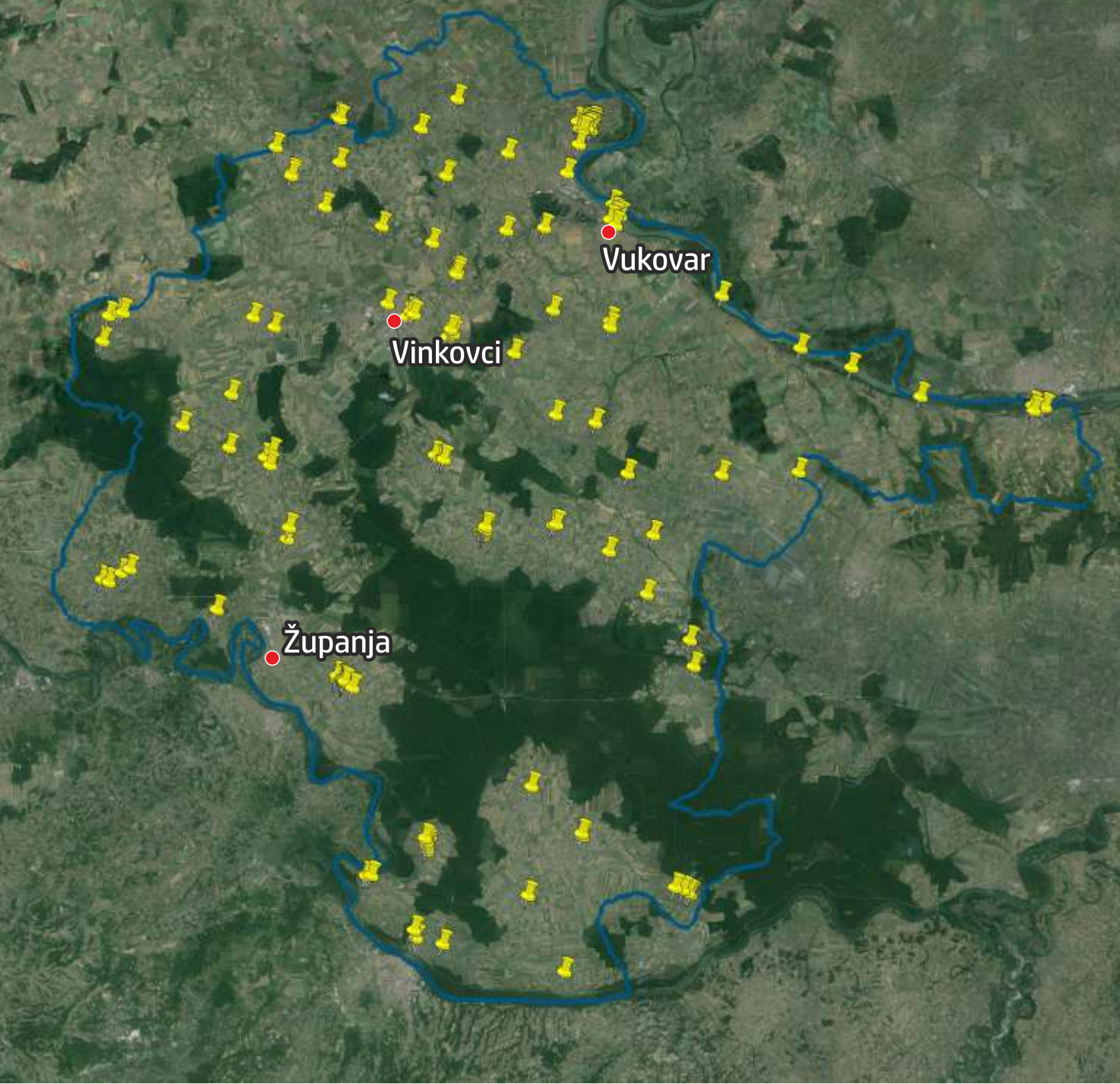

LOKACIJE GNIJEZDA BIJELE RODE U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

GIMNAZIJA VUKOVAR • Šamac 2, 32000 Vukovar • tel: 032/413-338 • fax: 032/414-780
administracija@gimnazija-vukovar.skole.hr

U suradnji sa: Hrvatskim društvom za zaštitu ptica i prirode i Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko - srijemske županije

BIJELA RODA

CICONIA CICONIA

BIJELA RODA

CICONIA CICONIA

Opis vrste

- Jedna je od najvećih kopnenih ptica regije
- Perje joj je bijelo, a na krilima crno
- Noge i kljun su crveni osim u mladim pticama kod kojih su crne boje
- Obično je tiha, ali sikće kad je uzbuđena i klepeće kljunom na gnijezdu, izvijajući vrat unatrag
- Visina: 95 – 110 cm
- Raspon krila: 180 - 218 cm
- Težina: 2.3 - 4.4 kg
- Životni vijek: oko 25 godina
- Najstarija prstenovana ptica je mužjak preko 33 godine, a najstarija ptica u zatočeništvu imala je preko 35 godina

Areal rasprostranjenosti

Rasprostranjenost od Atlantske obale do europskih dijelova Rusije

Ukupna svjetska populacija: 701.237 - 703.607 jedinki, europski dio svjetske populacije: 672.000 - 674.000 jedinki

Rasprostranjenost u Hrvatskoj: Panonska nizina, sjeverni kontinentalni dijelovi Hrvatske omeđeni rijekama Murom, Dravom, Dunavom, Kupom, Unom i Savom

Gnijezdi se u selima i gradovima okruženim odgovarajućim vlažnim staništima i ekstenzivno obrađenim poljoprivrednim zemljištem

Najgušća gnijezdeća populacija nalazi se u Parku prirode Lonjsko polje (selu Čigoč), Borovu i Marinom Selu

Trenutačna gnijezdeća populacija bijele rode u Hrvatskoj: 1.800 parova

Prehrana

Živi plijen: žabe, zmije, puževi, gujovice, kukci (skakavci), gušteri, mali sisavci

Područje lova: plitki ribnjaci, rubovi rukavaca rijeka, močvare, poplavne livade, suhe pokošene livade, oranice

Razmnožavanje

Započinje početkom proljeća snubljenjem, gradnjom novog gnijezda ili popravkom staroga gnijezda, a zatim parenjem Gnijezdo je građeno od hrpe granja isprepletanog s grumenjem blata, stajškoga gnoja i sličnog materijala

Središte gnijezda oblažu grančicama, travom, papirima, krpama i sličnim otpacima koje nađu u okolici

Promjer gnijezda: 80 - 150 cm

Jako stara gnijezda mogu biti visoka čak i 5 m, promjera većeg od 2 m, a teška tonu

Trajanje gradnje novog gnijezda: od 8 dana do nekoliko mjeseci

Ženka u gnijezdo izleže 1-7 jaja, najčešće 3-5

Ležanje na jajima traje 33-34 dana, a na njima naizmjenice leže i mužjak i ženka

Prva 2-3 tjedna uvijek je jedan od roditelja s pticama, griju ih, štite od prejakog sunca i hrane

Pticima perje potpuno izraste kad su stari 58 - 64 dana

Krajem kolovoza sele na jug

Mlade ptice koje prežive put na jug vraćaju se za tri do četiri godine, kad postanu spolno zrele

Gnijezde se na području na kojem su se i izlegle, u krugu od 50 km oko roditeljskog gnijezda (u 50% - 75% slučajeva).

Migracije

• Prezimljavanje: Sahelijanski pojas (polupustinjsko sjeverno područje Sahare), istočna i južna Afrika, Indija

• Sele se u jatima koje čine mlade i odrasle ptice

• Trajanje putovanja: 8 - 15 tjedana

• Tijekom migracije prijeđu put od 6 000 - 10 000 km

• Dnevno prijeđu put od 150 - 300 km

Razlozi ugroženosti:

- Promjena staništa na kojima se hrane zbog intenziviranja poljoprivrede, isušivanje vlažnih livada, prenamjena ili napuštanje pašnjaka, regulacija vodotoka i sprečavanja poplava u poplavnim nizinama
- Tjeranje roda od strane vlasnika kuća stavljanjem posebnih naprava na dimnjake ili rušenjem gnijezda
- Ratni sukobi duž seobnog puta (Sirija, Jordan, Izrael, Libanon)
- Trovanje pesticidima
- Strujni udari na električnim dalekovodima
- Lov (posebno u Africi)
- Promjena klime (zahlađenje i povećanje vlage u sjevernoj Europi)

Zaštita bijele rode

• Zakon o zaštiti prirode (NN 80/2013)

• Pravilnik o proglašenju divljih svojiti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN 99/09.)

• Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija)

• Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija)

• Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženih životinja i biljaka (C.I.T.E.S.)

• EU Direktiva o zaštiti ptica

Zabranjene aktivnosti:

- Namjerno hvatanje, držanje ili ubijanje
- Namjerno oštećivanje ili uništavanje gnijezda ili legla, područja njihova razmnožavanja ili odmaranja
- Namjerno uznemiravanje
- Namjerno uništavanje ili uzimanje jaja te držanje praznih jaja
- Prikrivanje, držanje, uzgajanje, trgovanje, uvoz, izvoz, prijevoz, otuđivanje ili na bilo koji način pribavljanje i prepariranje
- Pravilnikom o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama određena je visina naknade štete od 14.400,00 kuna za ubijanje pojedinog primjerka rode, te za ostale nedopuštene radnje od 20% do 80% navedenog iznosa, ovisno o vrsti radnje, stupnju oštećenja i značenju zaštićene vrste.

Dopuštenje za premještanje ili uklanjanje gnijezda

• sadrži točno definirane radnje za premještanje ili uklanjanje gnijezda, a izdaje se na zahtjev stranke.

Zahtjev za premještanje gnijezda na neku drugu lokaciju ili za uklanjanje gnijezda mora sadržavati:

Razloge zbog kojih stranka traži premještanje ili uklanjanje gnijezda;

- opis situacije s fotografijom;
- adresu na kojoj se nalazi gnijezdo;
- adresu na koju se namjerava preseliti gnijezdo;
- ime i prezime podnosioca Zahtjeva s vlastoručnim potpisom;
- upravnu pristojbu od 70,00 kuna
- Zahtjev je potrebno uputiti na adresu:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Uprava za zaštitu prirode • Radnička cesta 80 • 10000 Zagreb

- Radnje vezane za premještanje ili uklanjanje gnijezda roda mogu se provoditi isključivo od 15. rujna do 01. veljače, kada rode nisu na gnijezdima
- Troškove premještanja ili uklanjanja gnijezda snosi podnositelj Zahtjeva

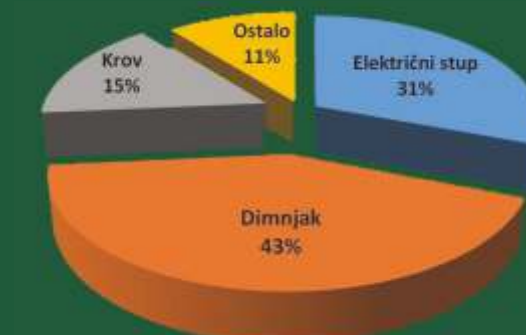
Zaštita bijele rode u Vukovarsko – srijemskoj županiji

Projekt „Zaštita i očuvanje bijele rode u Vukovarsko-srijemskoj županiji“ provodi se kontinuirano od 2010. godine.

U okviru projekta Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije isplaćuje naknadu vlasnicima objekata na kojima se nalazi gnijezdo bijele rode u iznosu od 700,00 kuna godišnje

Financijska sredstva za isplatu naknade osiguravaju u jednakim omjerima Vukovarsko-srijemska županija i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Za ostvarivanje prava na naknadu potrebno se javiti voditelju Projekta „Zaštita i očuvanje bijele rode u VSŽ“ Mariju Raguzu na kontakt : 099/2642693

Grafički prikaz rasporeda gnijezda bijele rode za Vukovarsko-srijemsku županiju

Projekt Vukovarski gimnazijalci kao saveznici bijeloi rodi proglašen je najboljim školskim eko projektom u Hrvatskoj na natječaju INA-e i Novog lista

- Učenici koji su sudjelovali u projektu su: Lalita Ilinčić, Hanna Jakovac, Tena Šimunić, Ana - Marija Marić, Stipe Vidović, Ana Mrkojević, Martina Havičić, Kristina Skoko, Stjepan Šota, Martina Prce, Mateja Prce, Marija Čolak, Magdalena Živaljić Tadić, Ana Marić, Ivana Marić, Gabriela Filić
- Voditeljica projekta je Kristina Kristek, prof.

Cilj projekta je:

- Pomoći lokalnom stanovništvu u očuvanju gnijezda roda na objektima
- Upotpuniti postojeću bazu podataka o broju gnijezda i populaciji rode u Vukovarsko – srijemskoj županiji
- Educirati javnost i stanovništvo o vrlo uskoj vezi čovjeka i rode, o ovisnosti njezina opstanka o djelovanju čovjeka u prostoru te o utjecaju na bioraznolikost staništa
- Podići svijest o potrebi aktivnoga djelovanja u zaštiti i očuvanju roda te educirati lokalno stanovništvo o zakonskim propisima i mogućnostima postupanja s gnijezdom
- U Vukovarsko – srijemskoj županiji u 2016. g. zabilježeno je ukupno 150 lokacija gnijezda bijele rode
- Najveći broj gnijezda, točnije njih 27 nalazi se u Borovu
- Najveći broj gnijezda smješten je na dimnjacima (43%)